

Antagen den 5 december 2009

Ideologisk kompass

Inledning

Liberala Studenter verkar i nära anslutning till Folkpartiet Liberalerna och Liberala Ungdomsförbundet. Organisationen består av fria klubbar och enskilda medlemmar. På medlemmarnas uppdrag formar Liberala Studenters presidium den nationella verksamheten. Deras arbete ska bygga på tankarna i detta dokument.

Liberala Studenters utgångspunkt för vårt engagemang i samhället är den politiska och filosofiska implikationen av varje människas rätt till frihet: liberalism.

Liberalismen är en egalitär och meritokratisk ideologi som erkänner varje människas lika och okränkbara värde – dess rätt till liv, frihet och strävan efter sin egen lycka.

Frihet är rätten att bestämma över sig själv och forma sitt eget liv, där frihetens gräns går varvid individens agerande tydligt kränker den andres.

Juridiska fri- och rättigheter på nationell, europeisk och global nivå är fundamentala statliga verktyg för att garantera människor universell liberal värdighet.

Vår samhällssyn

Liberala Studenter ser samhället som en sammanslutning av fria individer där statens uppgift är att skydda medborgarnas liv, frihet och egendom från direkta hot, administrera och utveckla de kollektiva nyttigheterna, värna äganderätten samt garantera alla individer de nödvändiga verktygen för att kunna bli sin egen lyckans smed.

Frihet och jämlikhet går hand i hand och demokratin är det enda politiska system där dessa värden kan existera. Marknadsekonomi är grunden för ett liberalt samhälle då det är det enda system som tillåter

Antagen den 5 december 2009

varje enskild person att ha frihet och äganderätt över sitt arbete. Det liberala samhället kännetecknas av en fri och öppen debatt, där idéer analyseras och kritiskt granskas.

De allra flesta beslut i ett samhälle kan fattas av individer i samröre med andra, utan att staten behöver vara delaktig. När människors val kränker tredje parts rättighet har dock staten en viktig roll att spela - värnandet av vår miljö är ett gott exempel.

Liberalismens värderingar och syn på människan är inte beroende av var i världen hon befinner sig. Öppna gränser medför att människor och länder blir ekonomiskt och politiskt beroende av varandra. För oss liberaler är alla gränser mellan människor något negativt och internationellt samarbete en självklarhet. Internationella problem kräver internationella lösningar.

Frihandel, icke-korrupta välfungerande institutioner och politiska fri- och rättigheter är fundamentala för ekonomisk och mänsklig utveckling samt global rättvisa. Vi tror på ett växande och dynamiskt Europa, och vill se EU som en god global kraft för frihet. Unionen bör på sikt utvidgas och utvecklas i federal riktning, med tydlig maktfördelning mellan medborgare, stat och federation.

- Monarkin är omodern och förlegad. Den har ingen plats i det moderna samhället och de ceremoniella uppgifterna bör föras över på regeringen.
- Staten ska inte gynna enskilda religionsyttringar i form av religionsbidrag eller intagandet av medlemsavgift via skatt.
- Det svenska valsystemet skall reformeras så att medborgarinflytandet ökar. Personvalsspärren skall slopas och riksdagen skall göras mer effektiv genom att antalet ledamöter minskas.

Rättsfrågor och integritet

Ett demokratiskt styrelseskick kräver en stark och tydlig grundlag som skyddar de individuella rättigheterna. Denna konstitution som skyddar den enskilda medborgaren mot maktmissbruk och därutöver reglerar

Antagen den 5 december 2009

maktförhållandena mellan statliga institutioner, skall garanteras av en författningsdomstol.

Teknikutvecklingen skapar nya möjligheter, men öppnar också för krav på reglering och övervakning. Likaså med globaliseringsprocessens allt öppnare gränser. Som liberaler bejaktar vi utveckling och ser att lagstiftningen måste anpassas efter nya förutsättningar. För att värna varje människas personliga sfär ställer vi oss därför avvisande till den massövervakning, polisstat och urholkning av rättssäkerheten som riskerar växa fram som en reaktion mot friheten över de fysiska gränserna och på nätet.

- Fildelning av upphovsrättsskyddat material (för icke-kommersiellt bruk) bör avkriminaliseras.
- FRA-lagen skall rivas upp. Nätkommunikation skall skyddas från statlig övervakning på samma sätt som tele- och postkommunikation.
- IPRED-lagen bör avskaffas.
- Omvandla Lagrådet till en författningsdomstol med befogenhet att underkänna motsägelsefull och/eller grundlagsvidrig lagstiftning. Stärk och bredda Datainspektionens uppdrag.
- Brottsprovokation bör hållas till ett absolut minimum såsom polisiärt verktyg mot organiserad grov brottslighet. Lika brott ska ge lika straff - straffrabatt för brottslingar som hjälper till att lösa brott urholkar rättssäkerheten och principen om individuellt ansvar.
  - Rätten till sin kropp och friheten att bestämma över sitt liv innebär att dödshjälp såväl passiv som aktiv, bör legaliseras. Dock skall dödshjälpen ske under tydligt reglerade och noggrant övervakade former.
- Avskaffa namnlagen och låt människor utan prövning hos allmän förvaltningsdomstol eller skattemyndighet själva fritt välja namn.

Migration och integration

Antagen den 5 december 2009

Friheten att bosätta sig var man vill bör vara så stor som möjligt – för all världens människor. Till Sverige ska både arbetskraftsinvandrare och asylsökande flyktingar vara välkomna. EU:s blue-card-system för arbetskraftsinvandrare från icke-EU-länder bör göras enklare och mer generöst – samtidigt som asyl- och flyktingmottagningen görs mer human. Sveriges asylprocesser måste kortas och de sökande bör ges möjlighet att arbeta under processens gång.

Integrationen av utlandsfödda i det svenska samhället sker med en integrationspolitik som genomsyras av en liberal människosyn, som ska syfta till personlig autonomi, självständighet från staten och ett aktivt deltagande i civilsamhället och på arbetsmarknaden. Staten har en viktig roll i att understödja de civila samhällets krafter som arbetar för att stävja alla former av rasism, främlingsfientlighet och diskriminering.

- Dublinkonventionen måste reformeras i en riktning som ger EU-länder mottagningsgolv (utan tak) för asylsökande och flyktingar.
- Sverige ska verka för att systemet med arbetstillstånd ska avskaffas. Det ska inte behövas ett särskilt tillstånd för att arbeta i Sverige, oavsett ens migrationsrättsliga status.
- Åtgärder såsom kvotering och särbehandling förminskar individer till en statligt definierad etnicitet och är därför ej legitima verktyg. Diskriminering kan inte lösas med diskriminering.

Studiesocialt

För att kunna ge alla möjligheten att studera är det nödvändigt med ett statligt studiemedelsystem som kan garantera en acceptabel levnadsstandard under studieåren. Även andra aktörer än CSN bör få agera på marknaden för studielån. Det är också viktigt att inte ta bort incitament för att jobba under studietiden; detta är en bra merit för studenten som ökar chansen att få jobb efter avslutad utbildning.

- Avskaffa fribeloppstaket för studielån, det vill säga den summa en student får tjäna innan studiemedlen begränsas, helt.

Antagen den 5 december 2009

- Individualisera studiemedelssystemet genom att införa möjligheten att ta tilläggsån för studenter som har ett sådant behov samt genom att tillåta studiemedel i undantagsfall längre tid än idag.
- Med tanke på det tidsbegränsade boendet och studentens ekonomiska situation ska byggkraven för studentbostäder tillåtas vara lägre än för andra bostäder, så att fler och billigare studentbostäder blir tillgängliga. Lärosäten bör ha laglig möjlighet att själva bygga och förvalta bostäder för att underlätta den pressade bostadssituationen som råder för studenter.

Miljö

Människans frihet bygger på att vi har en värld att vara fria i. Därför är det viktigt med en miljöpolitik som bidrar till att skydda jordens ekosystem, effektiv resursanvändning och en god livsmiljö för människor. Eftersom olika former av miljöskadliga aktiviteter kan inskränka andra individers liv och frihet är det rimligt med vissa begränsningar i hur vi får agera i förhållande till den gemensamma livsmiljö vi alla delar. Gränsen för friheten går där man kränker den andres frihet.

Klimatförändringarna beror i stor utsträckning på mänskliga aktiviteter. Det är också människan som har makten att bromsa den negativa utvecklingen. Klimatförändringarna drabbar inte minst miljön och hälsan i låginkomstländer. Miljöförstörelse stannar i de flesta fall inte vid nationsgränserna och därför är det nödvändigt med ett starkt internationellt samarbete kring miljö- och klimatfrågor. En ambitiös miljöpolitik ska inte behöva innebära stora begränsningar av människors levnadsstandard.”

- Sverige och EU bör bidra till omfattande miljö- och klimatinvesteringar i utvecklingsländer där de investerade medlen ofta ger större effekt. Samtidigt är det viktigt att utvecklade länder också vidtar ambitiösa åtgärder på hemmaplan. Det driver på utvecklingen av långsiktigt hållbara tekniker som på längre sikt även får en global användning.

Antagen den 5 december 2009

- Kärnkraften är den idag mest miljövänliga storskaliga energikällan. Tills ett alternativ som är renare, billigare och effektivare utvecklas är det nödvändigt att bibehålla och utveckla kärnkraft. Sverige bör öppna för nybyggnad av kärnkraftverk. Eftersom det inte finns någon självklar tronföljare är det dock viktigt att också satsa resurser på forskning kring och utveckling av förnyelsebara energikällor, exempelvis solenergi, vindkraft och vågkraft.
- Vid hanteringen av miljöproblem är principen om att förorenaren betalar rimlig. En grön skatteväxling bör genomföras med beskattning av miljöskadliga utsläpp och sänkningar av andra skatter. EU:s handel med utsläppsrätter ska vidareutvecklas.
- För att på ett effektivt sätt ta vara på spillvärme från industrin bör fjärrvärmenätet byggas ut.

Jämställdhet

I samhället finns mer eller mindre synliga strukturer som utgår från den vita, heterosexuella mannen. Dessa strukturer innebär att inga individer är fria att leva sina egna liv som de själva vill. Visst har strukturerna luckrats upp en del de senaste 100 åren, men fortfarande styrs vi alldeles för mycket av dem.

- Sverige måste vidta krafttag för att förebygga hatbrott och våld mot utsatta individer.
- För att tidigt utveckla barn till fria individer måste även praktisk genusutbildning ges plats under lärarutbildningen och i den dagliga verksamheten på skolor och förskolor.

Akademi och utbildning

Demokratin är beroende av kunniga människor som ifrågasätter makten, tänker kritiskt och håller den fria debatten levande. Den kvantitativa expansion som skett inom den akademiska sfären de senaste åren har

Antagen den 5 december 2009

dock lett till att den högre utbildningen blivit gymnasifierad. Istället bör fokus skiftas till att säkerställa och förbättra utbildningskvaliteten på de befintliga utbildningarna. Det är också viktigt att en god utbildningsbevakning och studentrepresentation säkerställs.

De enskilda högskolorna och dess institutioner bör ges större frihet att utforma intagningsvillkoren på så sätt som passar dem bäst. Kvotering är dock inte acceptabelt. Högskole- och universitetsstyrelser bör vara helt fristående från politiska tillsättningar för att kunna upprätthålla sitt akademiska oberoende. Dessutom är antalet statligt ägda lärosäten idag för stort. De universitet som inte kan leva upp till de krav som titeln antyder, vad gäller högkvalitativa magisterutbildningar, forskarutbildning och forskning inom flera vetenskapsområden, bör få sin universitetsstatus återkallad.

- För att stärka kvalitetssäkringen och kunna erbjuda studenter bättre information om olika utbildningars arbetsmarknadsutsikter ska Högskoleverket upprätta ett kvalitetsindex där högskolor och universitet bedöms och jämförs utifrån faktorer inom utbildningens kvalitet, karriärmöjligheter och framtida löneutveckling.
- Fri etableringsrätt ska finnas för föreningar som vill bedriva utbildningsbevakning vid Sveriges högskolor och universitet. Efter avskaffandet av kårobligatoriet är denna etableringsfrihet särskilt viktig.
- Ett av högskoleverket utarbetat system för kvalitetsbedömning ska ligga till grund en ny mall för resurstilldelning.
- Resursbristen i den högre utbildningen är ett problem som måste åtgärdas. Lärosäten bör lägga mer resurser på lärarledd tid och kvalitetssatsningar bör gå före utbyggnad av antalet platser.
- Fler högskolor och universitet bör få andra ägarformer, såsom stiftelser eller företag. Statliga lärosäten bör ges ökad autonomi för att ha möjlighet att styra över sin egen verksamhet samt ha ansvar för sin egen budget. Donationer till universitet, högskolor och forskningsinstitut skall vara avdragsgilla.
- Akademiska Hus AB skall läggas ned och dess bestånd av fastigheter

Antagen den 5 december 2009

skall överföras till de enskilda lärosätena.

Forskning och innovation

Begreppet innovation är på frammarsch, inte bara i Sverige eller EU utan i hela världen. Innovation handlar om att göra forskningen applicerbar och att underlätta för kommersialisering av forskningsresultat. Att vara kunskapsnation är bra men att vara kunskapsnation som kan använda den kunskapen till att skapa tillväxt och social utveckling är bättre.

Sverige bör gå i bräschen för denna utveckling. Svensk forskning är på en del områden i världsklass, men målet måste hela tiden vara att vara på framkant i allt fler områden och se på satsningar på forskning och innovation som långsiktiga investeringar i landets välstånd och utveckling.

- Sverige skall sträva efter att även ligga i topp internationellt vad gäller finansiering av forskning och innovation.
- För att gynna forskningen bör det bli lättare för universitet och högskolor att anta doktorander utan ordnad finansiering.

Fred och säkerhet

Gemensamma problem kräver gemensamma lösningar. Att verka för en fredligare värld där säkerhet skapas genom mer demokrati, frihandel, globala institutioner och mänskliga fri- och rättigheter är därför viktigt för oss. En skyldighet att skydda mänskliga fri- och rättigheter finns alltid, även när världssamfundet är låst. Ett supranationellt försvars- och säkerhetstänkande bör främjas. Medlemskap i och uppbyggandet av effektiva samarbetsformer kring fred och säkerhet ska därför uppmuntras. Nato och EU är exempel på sådana samarbetsformer. Sverige bör även vara medlem i Förenta Nationerna.

- Dagens folkrätt, som fokuserar på stater och regeringars rättigheter framför än individers, ska reformeras i riktning mot ett tydligare skydd för individuella mänskliga rättigheter.

Antagen den 5 december 2009

- Sverige skall söka medlemskap i Nato.
- Sverige skall arbeta för en ökad militär samverkan inom EU.

Marknadsekonomi

Marknadsekonomi kompletteras av en liberal välfärdspolitik som syftar till att garantera individen grundläggande trygghet. Privata välfärdsalternativ finansierade genom skatt ska kunna verka på marknaden i konkurrens med offentliga.

Att vara flitig ska alltid löna sig; arbete, utbildning, företagande och förmögenhetsbildning bör därför uppmuntras. Målet med skattesystemet ska vara att ge den enskilda individen så stor makt över sitt eget liv som möjligt. Att verka för ett lägre skattetryck och ett mer transparent och rättvist skattesystem är därför viktigt för oss.

Sverige bör införa euron som valuta snarast möjligt. Till dess ska Sveriges riksbank vara självständig.

- Arbete och entreprenörskap bör uppmuntras mer än idag och därför bör den statliga inkomstskatten avskaffas.
- Fler delar av offentlig sektor ska gradvis överföras till privat drift. Pengsystem för ökad valfrihet bör införas i högre utsträckning.
- Alla statliga bolag ska säljas vartefter. I den mån staten skall bedriva någon verksamhet skall detta ske i myndighetsform.

Arbetsmarknaden

En liberalisering av den svenska arbetsmarknaden är nödvändig, både för att minska utanförskapet och för den långsiktiga tillväxten. De trösklar som finns på svensk arbetsmarknad genom turordningsregler och kollektivavtalssystem leder ofta till att de som redan har ett arbete skyddas och att de som står utanför arbetsmarknaden får svårare att ta sig in. Detta drabbar i stor utsträckning ungdomar, studenter och

Antagen den 5 december 2009

nyanlända. I ett samhälle med föreningsfrihet kommer fackföreningar spontant att uppstå, men det blir ett problem när fackförbund kan agera som särintressen genom facklig-politisk samverkan. Vår syn på arbetsmarknaden är att den ska präglas av avtalsfrihet och flexibilitet för individen. När det gäller högskolor och universitet bör dessa i högre utsträckning främja samverkan med näringslivet, genom t.ex. praktikprogram, tydligare information om anställningsbarhet och klusterprojekt.

- Lagen om anställningsskydd (LAS), i synnerhet turordningsreglerna vid uppsägning, motverkar en mer flexibel arbetsmarknad och ska därför avskaffas. Arbetsmarknaden ska bygga på avtalsfrihet för parterna.
- Universitet och högskolor ska arbeta tydligare för att öka samverkan med näringslivet.
- Privata arbetsförmedlingar ska ta över den statliga Arbetsförmedlingens roll och myndigheten ska läggas ned.